



# ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

---

## Inspekční zpráva

### Základní umělecká škola Bílina

Mírové náměstí 21, 418 01 Bílina

Identifikátor: 600 084 922

Zřizovatel: Město Bílina, Břežánská 50/1, 418 01 Bílina

Školský úřad Teplice, Masarykova 66, 415 01 Teplice

Termín konání orientační inspekce: 12. - 13. dubna 2000

Čj.	083 166/00-4017
Signatura	of5kt101

## **OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY**

Základní umělecká škola (ZUŠ) Bílina byla založena v roce 1929. Od 1. ledna 1996 pracuje jako příspěvková organizace s právní subjektivitou. V letošním školním roce je přihlášeno ke studiu celkem 232 žáků v hudebním, výtvarném a tanečním oboru, což je v souladu s povolenou kapacitou školy. Výuku zajišťuje 15 učitelů, z toho 5 externích. Výuka ve jmenovaných oborech je členěna na přípravné studium, I. a II. stupeň základního studia. Výuka rozšířeného vyučování a studium pro dospělé nejsou ve školním 1999/2000 realizovány. V hudebním oboru probíhá výuka přípravné hudební výchovy a základního studia hry na klávesové, smyčcové, strunné, dechové dřevěné nástroje, akordeon a zpěvu.

## **HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ**

### **Hodnocení kvality vzdělávání v hudebním a výtvarném oboru**

#### **Hudební obor (HO)**

Základní umělecká škola svým vzdělávacím programem vytváří odpovídající prostor a podmínky pro individuální rozvoj a celkový umělecký růst žáků. V HO odpovídá členění učiva do jednotlivých ročníků platným učebním osnovám a časové dotace jednotlivých předmětů schváleným učebním plánům pro ZUŠ (MŠMT ČR ze dne 26. června 1995 pod čj. 18.418/95 s účinností od 1. září 1995). Na učební plány navazují doposud platné učební osnovy pro LŠU.

Plánování a příprava výuky ve všech odděleních HO vychází z celoročního plánu práce školy, který je rozpracován do studijních plánů jednotlivých žáků. Náročnost ve výběru notového materiálu je v souladu s dosahovanými výsledky. Z celkového počtu odučených hodin týdně v HO je učeno 36% bez odborné a pedagogické způsobilosti. Část těchto hodin vyučují studující odborných uměleckých a pedagogických škol. Proto je předpoklad, že v dohledné době bude tento nepříznivý stav změněn.

Pro vyučování v hudebním oboru má škola dostatečný počet učeben, které umožňují plnit deklarovaný vzdělávací program. Vybavení všech tříd je funkční a odpovídá finančním možnostem školy. V každé učebně je nástroj s konstantním laděním. Školní nástroje jsou v rámci možností pravidelně udržovány. Část nástrojů (zejména klavírů) je však na pokraji své životnosti a potřebovala by nutnou obnovu. Estetická úroveň většiny tříd se od poslední inspekce výrazně zlepšila. ZUŠ má k dispozici vlastní sál, který je využíván pro veřejná a interní vystoupení žáků školy i hostů např. koncerty posluchačů teplické konzervatoře. Jeho funkčnost i akustické podmínky při produkcích snižuje skutečnost, že není vybaven pódium. Pro náročnější akce všech oborů škola využívá cca dvakrát ročně městské divadlo. Tato vystoupení jsou nahrávána na video a slouží ke zdokumentování činnosti školy.

Většina učitelů vyučuje formou ověřených metodických postupů. Organizace, formy a metody výuky jsou ze strany větší části učitelů promyšlené a odpovídají výukovým cílům. Vysvětlování technických a výrazových problémů je jasné a srozumitelné. Používání odborné terminologie je přiměřené znalostem, dovednostem a věku žáků. Náročnější části skladeb, které vyžadují pečlivou domácí přípravu, jsou v rámci výuky názorně vysvětleny a s odpovídající důsledností procvičeny. Od poslední inspekce nedošlo k výraznějšímu pokroku ve výuce hudební nauky (HN), kde vyučující dostatečným způsobem nemotivuje žáky k aktivní účasti na vyučování a ve

výkladu látky se dopouští věcných chyb. Také začínající učitelé vyžadují výraznější pomoc zejména v oblasti plánování učiva, metodiky a zlepšení komunikace se žáky.

Motivování žáků je směřováno především na samotný vyučovací proces, vytváření vztahu k hudbě a k rozšiřování celkového uměleckého rozhledu. V individuální výuce část učitelů dbá na motivování žáků formou vlastní názorné hry, která umožňuje rychlejší pochopení technických problémů. Účelná je i nástrojová souhra učitele a žáka, která je prováděna doprovodem na akordický nástroj nebo hrou druhého hlasu. Učitelé využívají všech možností k veřejnému vystupování žáků.

Pouze část učitelů individuální nástrojové výuky pravidelně hodnotí žáky prostřednictvím žákovských sešitů. Komisionální (postupové a závěrečné) zkoušky jsou realizovány pravidelně podle požadavků učebních osnov včetně předepsané dokumentace. Obdobným způsobem je organizováno přijímání nových žáků. Potřebná třídní dokumentace poskytuje dostatek relevantních informací o náročnosti, rozsahu a výsledcích výuky. Dlouhodobé výsledky výuky, které byly hodnoceny především podle předložené dokumentace a výroční zprávy jsou úměrné podmínkám a možnostem spádové oblasti školy. Inspekce kladně hodnotí snahu školy o členění výuky žáků s ohledem na míru jejich talentu i možnost realizovat získané dovednosti v souborové hře a zejména v pěveckém sboru ZUŠ. Snahou vedení školy je dosáhnout v HO takovou úroveň, aby byl - zejména v soutěžích ZUŠ konkurenceschopný v porovnání s dalšími ZUŠ oblastí. Veřejné aktivity příznivě ovlivňují celkový obraz školy.

#### **Hodnocení kvality vzdělávání v hudebním oboru**

*V průběhu inspekce bylo hospitováno v osmi předmětech, aby byl získán dostatečný vzorek odpovídající struktury HO.*

*Výuka ve sledovaných odděleních hudebního oboru je organizována v souladu s učebními plány. Obsahová náplň učebních osnov je respektována, u části žáků je naplňována pouze na spodní hranici. Ve vyučovacím procesu převažuje individuální forma vyučování, která vede žáky k získání potřebných znalostí a technických dovedností ve hře na sólový nástroj a zpěvu. Kolektivní výuka doplňuje získané znalosti a dovednosti žáků zejména v souborové hře a sborovém zpěvu. V hudební nauce přetrvávají problémy v organizaci a zejména v metodice výuky. Proto musí vedení školy přijmout opatření ke zkvalitnění výuky tohoto předmětu, aby výuka byla efektivnější a pro žáky přitažlivější. Inspekce kladně hodnotí četnost i organizační náročnost mimoškolních aktivit a hodnotí úroveň hudebního oboru jako dobrou.*

#### **Výtvarný obor (VO)**

Základní umělecká škola v Bílině poskytuje vzdělávání v malém výtvarném oboru, který čítá 36 žáků, což je mírný nárůst od počtu uvedeného v inspekční zprávě čj. 083 97/98-4017. Z tohoto počtu jsou 8 žáků přípravné výtvarné výchovy (PVV) - bez rozlišení prvního a druhého ročníku, 16 žáků základního studia I. stupně a pouze čtyři žáci II. stupně.

Ve VO vyučuje jedna učitelka s odbornou způsobilostí (absolventka SUPŠ Železný Brod).

Vzdělávání vychází z učebních plánů vydaných MŠMT ČR a platných učebních osnov. Hodinová dotace je v souladu s učebními plány a všechny předepsané vyučovací předměty jsou učeny.

V obecné rovině vypracované tematické plány oboru jsou průběžně aktualizovány rozpracováním jednotlivých témat a určením prostředků k dosažení postupných kroků. Předepsaná třídní dokumentace je řádně vedena a ředitelem školy kontrolována.

Při respektování zařazení žáků do ročníků podle věkového členění je vyučování organizováno

formou kolektivní výuky systematictějším dělením do dvou skupin mladších a jedné skupiny starších žáků.

VO používá dvě místnosti, jedna slouží k vlastnímu vyučování, ve druhé je nově vybudovaný sklad materiálu s policemi pro archivaci výtvarných prací.

Prostor určený pro výuku i přilehlá místnost jsou dostatečně světlé a prostorné. Na rozdíl od předchozí inspekce je v učebně odpovídající počet věšáků i botník pro odkládání oblečení. Rovněž vybavení výtvarnými pomůckami se zlepšilo (keramická pec, hrnčířský kruh atd.).

V průběhu inspekce bylo hospitováno v jedné tříhodinové lekci. Motivace i vlastní zadání vycházely z dokončování výtvarných prací se záměrem jejich dekorativního využití při velikonoční výzdobě školy. Vyučování charakterizovala klidná tvůrčí atmosféra, která potvrzovala vstřícný vztah učitelky k žákům.

Archiv oboru je uspořádán a svědčí o zlepšení používaných metodických postupů. Při práci ve výtvarných řadách byli žáci systematicky vedeni k chápaní problému z různých úhlů pohledu. Inspekce rovněž zaznamenala snahu učitelky o metodické konzultace s okolními VO a praktické zkušenosti si chce ověřit na pracovních setkáních pořádaných v oblasti Ústí nad Labem.

Celkové hodnocení výkonu žáků odpovídá klasifikační stupnici a respektuje požadavky platných učebních osnov. Výsledky vzdělávací činnosti jsou úměrné personálním podmínkám a současným možnostem.

### **Hodnocení kvality vzdělávání ve výtvarném oboru**

*Základem organizace vzdělávání VO je kolektivní vyučování, které při zohledňování osobitosti vychází z individuálního vedení žáka ve skupině a podporuje tak rozvoj jeho výtvarného cítění a tvůrčího myšlení.*

*Inspekce celkově hodnotí kvalitu vzdělávání výtvarného oboru jako dobrou.*

## **HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ**

### **Plánování**

Dlouhodobé strategické záměry školy nejsou rozpracovány ve víceletém plánu. Vedení školy má sice plán, který je nazýván koncepcí, jedná se však o plán činnosti školy v horizontu jednoho školního roku. Z tohoto plánu vycházejí dílčí (tematické) plány jednotlivých oborů školy. Plán je projednáván na úvodní pedagogické radě školy, jeho členění a upřesňování na kratší úseky je předmětem dalších jednání pedagogů školy. Rodiče mají možnost seznámit se s plánem činnosti školy prostřednictvím svých zástupců ve výboru SRPŠ. Hodnocení výsledků činnosti školy v průběhu školního roku je obsahem výročních zpráv, jejichž úroveň má podle názoru inspekce vzestupnou tendenci.

Spolupráce školy s oblastní uměleckou radou je zaměřena výhradně na přípravu a organizační zajištění soutěží ZUŠ.

*Inspekce hodnotí úroveň plánování jako dobrou, rezervy vidí zejména ve stanovení strategických cílů školy.*

### **Organizování**

V čele ZUŠ je ředitel (jmenován 1.11.1998) a zástupce pro záležitosti ekonomické. Poradním

orgánem ředitele školy je pedagogická rada. Ostatní, zejména metodické orgány nejsou vzhledem k nízkému počtu učitelů jednotlivých oddělení a vyššímu podílu externích pracovníků ustaveny.

Kompetence pracovníků školy jsou dány obecně organizačním řádem, zvláště jsou stanoveny u pracovníků pověřených některými funkcemi (např. vedením notového archivu apod.). Osobní spisy pracovníků jsou bezpečně uloženy.

Kromě porad jsou informace pracovníkům školy předávány nejběžněji osobním stykem. Důvodem je zejména snadná dostupnost všech pracovníků, která umožňuje operativní řízení. Informace dlouhodobého charakteru jsou k dispozici na nástěnce ve sborovně. Žáci a zejména jejich zákonní zástupci jsou informováni prostřednictvím žákovských sešitů, nástěnek v prostorách školy a zejména osobním stykem s třídními učiteli. Část rodičů, zejména žáků hudebního oboru se pravidelně zúčastňuje výuky, což učitelé vítají, protože se tím zkvalitňuje kontrola nad domácí přípravou žáků.

Organizace provozu školy se řídí školním řádem, který však obsahuje výhradně povinnosti žáků a rodičů. Vedení školy spolupracuje úzce se sdružením rodičů, které je při škole ustaveno. To pomáhá škole zejména při organizaci interních i veřejných koncertů i mimoškolních akcí, kterými se škola výrazným způsobem prezentuje a obohacuje tak kulturní a společenský život města.

***Organizační struktura školy je přehledná a umožňuje efektivní řízení všech uměleckých oborů školy. Předepsaná dokumentace pro ZUŠ je řádně vedena. Inspekce hodnotí úroveň organizace školy jako velmi dobrou.***

### **Vedení a motivování pracovníků**

Současné složení pedagogického sboru přináší určité problémy v jeho stabilizaci. Obtížné zajišťování stálých kvalifikovaných pracovníků řeší vedení školy zaměstnáváním důchodců, externích a nekvalifikovaných pracovníků. Vedení školy se snaží vytvářet dobré podmínky pro práci učitelů, tam kde je to možné, využívá maximálně jejich odbornosti a podporuje jejich snahu o získání odborné i pedagogické způsobilosti (plná třetina učitelů studuje v oboru).

Vedení školy přistupuje k hodnocení pracovníků diferencovaně podle toho, jak se jim daří realizovat stanovené úkoly. Kritéria pro hodnocení pracovníků nejsou zpracována písemnou formou a zveřejněna, cílové úkoly jsou vyhlášovány na úvodním jednání pedagogické rady školy. K hmotnému stimulování pracovníků jsou využívány nejen pohyblivé složky platu, ale vedení školy se snaží (podle názoru inspekce úspěšně) o podnětné pracovní prostředí. Velký význam pro motivování pracovníků má i morální hodnocení, jako např. poděkování pracovníkům při poradách i na veřejnosti prostřednictvím místního tisku.

***Systém vedení a motivování pracovníků považuje inspekce za velmi dobrý.***

### **Kontrolní mechanismy**

Kontrolní činnost ředitele je členěna do dvou částí, které zahrnují výchovně vzdělávací proces a vlastní provoz školy. Kontrola výchovně-vzdělávacího procesu je prováděna formou hospitací při vyučování i účasti na třídních přehrávkách, koncertech, výstavách a dalších veřejných vystoupeních žáků. Při hospitacích ve výukových lekcích jsou sledovány především metodické postupy pedagoga, motivace a hodnocení žáka. Samostatně dvakrát ročně je kontrolováno vedení třídní dokumentace. Veřejných vystoupení a přehrávek je využíváno k porovnání úrovně výkonů žáků jednotlivých učitelů.

Hospitace jsou prováděny sice diferencovaně, ale spíše namátkově s cílem navštívit každého

učitele alespoň dvakrát ročně. Samostatný plán kontrolní činnosti ředitele zpracován není. Výsledky hospitací jsou zaznamenávány do zvláštního sešitu a s jednotlivými učiteli projednány.

Ze strany zřizovatele jsou zajišťovány pravidelné inventarizace majetku a periodické revize. Ze strany ŠÚ jsou prováděny kontroly hospodaření a osobní evidence pracovníků.

*I když v kontrolním systému školy je prostor pro další zlepšení zejména v plánovitosti, je hodnocen inspekci jako dobrý.*

### **Hodnocení kvality řízení**

*Řízení školy vykazuje sice určité rezervy zejména v koncepční a kontrolní činnosti, od poslední inspekce však došlo v této oblasti k výraznému posunu. Nové vedení školy se zaměřilo především na zlepšení pracovního prostředí pro žáky, pedagogy i hospodářskou pracovníci a zlepšení psychohygienických podmínek výuky. Rozsah organizační struktury školy je funkční, autoritu ředitele posiluje jeho způsob jednání s podřízenými pracovníky, jejich vedení a motivování.*

*Ze zjištěných skutečností vyplývá, že kvalita řízení školy je na dobré úrovni .*

### **VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ**

- Inspekční zpráva čj. 083 97/98-4017,
- zřizovací listina a zařazení školy do sítě,
- třídní knihy pro skupinové a individuální vyučování,
- katalogy o průběhu studia, rozvrhy hodin,
- výkazy žáků a vyučovacích hodin a výkazy školního,
- protokoly o komisionálních zkouškách,
- katalog nastudovaných skladeb,
- základní data a informace o škole - dotazník pro ředitele,
- hospitační záznamy ředitele školy, hospitační záznamy inspektorů,
- zápisy z jednání pedagogické rady a z provozních porad,
- tematické plány kolektivních předmětů,
- výtvarné práce žáků.

### **DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ**

Kontrola doporučení bodů 4. a 5. uvedených v inspekční zprávě (čj. 083 97/98-4017):

- závažnější nedostatky ve vedení třídní dokumentace VO nebyly zaznamenány, drobné nedostatky byly v průběhu inspekční činnosti odstraněny,
- členění vyučovaných skupin VO je přehlednější, uspořádání respektuje základní dělení na mladší a starší žáky.

## ZÁVĚR

*Výchovně-vzdělávací proces školy je realizován podle platných učebních plánů pro ZUŠ. Výuka všech studijních zaměření je dotována v povolené toleranci časových limitů. Počty žáků ve výukových skupinách jsou dodržovány. Obsahová náplň platných učebních osnov pro LŠU z let 1981 - 1989 je naplňována.*

*Prostorové podmínky jsou vyhovující a umožňují realizovat deklarovaný výchovně vzdělávací program v jednotlivých uměleckých oborech. Podstatně se zlepšilo pracovní prostředí školy, podle finančních možností dochází k postupnému vybavení novými učebními pomůckami.*

*Pro další zkvalitnění výchovně-vzdělávací práce je nutné perspektivně řešit personální problémy a v kontrolní činnosti se zaměřit zejména na ty úseky, kde škola nevykazuje výraznější výsledky, včetně výuky hudební nauky.*

*Na úseku řízení je potřebné vycházet z dlouhodobé koncepce, která by stanovila priority v jednotlivých oblastech činnosti školy např. dobudování koncertního sálu školy, obnova fondu hudebních nástrojů apod.*

*ZUŠ Bilina si za dobu své existence vybuodovala nezastupitelné postavení v oblasti výchovy a umění a významným způsobem obohacuje kulturně-společenský život města.*

*Inspekce hodnotí na základě zjištěných skutečností celkovou úroveň ZUŠ jako dobrou.*

**Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu**

Razítko

<b>Školní inspektoři</b>	<b>Titul, jméno a příjmení</b>	<b>Podpis</b>
Vedoucí týmu	Jan Svoboda	v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jana Langerová	v. r.

V Jablonci nad Nisou dne 27. dubna 2000

**Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy**

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. května 2000

Razítko

<b>Ředitel základní umělecké školy</b>	<b>Podpis</b>
Jiří Kopa	v. r.

*Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.*

*Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.*

#### Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

#### Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad Teplice	17. května 2000	083 194/00-4017
Zřizovatel	17. května 2000	083 195/00-4017

#### Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány